ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಯಾವ ಯಾವ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಈಗತಾನೆ ತಾವು ಈ ವಿಚಾರ 30 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಪೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹೀಗೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹೀಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಅದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೊ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ತಾವು ಈ ಹಣವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೂ ಸೇರಿದ 75 ರಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Hindi (Propagation).

Q.—731. Sri G. SIVAPPA (Holalkere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the various steps they have taken to promote the spread of Hindi language ;

(*b*) whether they have received any assistance from Central Government to develop Hindi language ;

(*c*) if so, how the amount is spent ?

A.—Sri A. G. RAMACHANDRA RAO (Minister for Law and Education).—

(*a*) (1) Hindi is introduced in all High Schools as a compulsory subject of study. A pass in that subject is made compulsory. However, it is not a compulsory Public Examination subject.

(2) Hindi is provided wherever wanted as optional subject for the Middle School Classes.

(3) Organisations interested in the propagation and spread of Hindi in the State are encouraged by suitable annual grants. The following organisations are in receipt of grants :—

(i) Mysore Hindi Prachar Parishat, Bangalore, Rs. 1 000.

(ii) Mysore Riyasat Hindi Prachar Samithi, Bangalore, Rs. 1,000.

(iii) Mysore Hindi Sahitya Parishat, Bangalore, Rs. 2,500.

(iv) Hindi Mahavidyalaya, Bellary, Rs. 1,409.

(*b*) The Central Government has since approved and sanctioned the starting of Hindi Vidwan Course at the Government Training College for Men, Mysore, at a total cost of Rs. 21,165. The Government of India has also agreed to pay a moiety at 66 per cent of the charges. A sum of Rs. 7,645 has been sanctioned as the moiety for the year 1954-55. The Training Section has been ordered to commence from March 1955 for the Academic Session 1955.

(*c*) *Vide* reply to (*b*).

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಾವು (ಎ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪವಾಗಿ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಹಣವೇನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದೋ ಅಥವಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರದೋ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಅದನ್ನೂ ಉತ್ತರದಲ್ಲೇ ತಿಳಿಸಿದೆ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಪರಿಷತ್ತಿನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೂ ಆವಶ್ಯಕವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಆದನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಹಿಂದೀ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—I.A.S. Competition Examination ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು circular ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ :

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—Delhi ಯೊಳಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. I.A.S. ನವರು ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಅದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ script ನ್ನು 1954-55 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಹಿಂದೀ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಸಂದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. Alternative ಲಿಪಿಯಾಗಿ ದೇವನಾಗರಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ.

Hindi Teachers.

Q.—789. **Sri R. ANANTARAMAN** (Chamarajapet).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the number of Hindi Teachers appointed in all Middle Schools ;

(*b*) the requiste examinations that Hindi Teachers of Middle Sehools are expected to pass ;

(*c*) salaries paid to these Hindi Teachers of the Middle Schools ;

(*d*) whether they are part-time or full-time teachers ?

A.—**Sri A. G. RAMACHANDRA RAO** (Minister for Law and Education).—

(*a*) 164.

(*b*) "Praveshic" Examination of Dakshina Bharata Hindi Prachar Sabha or "Uttama" Examinanion of Mysore Hindi Prachar Parishat or of the "Sahitya Praveshic" Examination of the Mysore Hindi Sahitya Parishat.

(*N.B.*-Hindi Visarada and Pracharak in Bellary District).

(*c*) Full-time teachers are appointed on Rs. 40 in grade Rs. 40-2-50-3-80. Part-time teachers are paid at Rs. 10 p.m. when they handle one class only and at Rs. 15 p.m. when more thano ne class is handled by them.

(*N.B.*—In Bellary, full-time teachers are appointed on Rs. 45 p.m. in the scale Rs. 45-3-60-2-90)

(*d*) Of the 164 Hindi teachers in Middle Schools, 9 are full-time teachers and the remaining are part-time teachers.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮನ್.—ಸ್ಕೂಲ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕಭಾಷೆ, ಮಕ್ಕು compulsory ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ full-time teachers ನೇಮಕಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

Sri A. G. RAMACHANDRA RAO.—It depends upon the number of candidates in the institution.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮನ್.—ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ full-time ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮನ್.—S.S.L.C. ಗೆ ಹಿಂದಿಯನ್ನು examination subject ನ್ನಾಗಿ ಘೂತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮನ್.—Compulsory ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ರುಚಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. Serious ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ನುಬ್ಬಮ್ಮ.—ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೀ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು rule ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ನುಬ್ಬಮ್ಮ.—ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ.—ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ grant ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವ ಆಧಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು grant ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಎಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಹೇಗಿದೆ, Part-time ಅಥವಾ full-time teachers ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ.—ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ, ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸದ estimate ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ.—325 ಜನ ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ part-time teachers ಆಗಿ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್.—ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ.—Part-time teachers ಗಳನ್ನು full-time teachers ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?